

A 25860/1925. IM. rendelethez. Az értékhatárokat felemelő rendeletnél időszerűlenebbet keresve is alig találhatunk. Az értékhatárok felemelését mindannyiszor a korona érték hanyatlása tette indokolttá, sőt szükségessé. Amióta azonban a korona stabilizálódott, ilyen rendelkezés felesleges, ha pedig azt célozza, hogy az értékhatárokat a békebeli aranyparitásra emelje, akkor téves megfontolásból indul ki, mert hiszen a mai jövedelmi és forgalmi viszonyok, a gazdasági élet tömeges megnyilvánulásai, jóval a békeidők érték-színvonalán alul bonyolódnak le.

A rendeletnek — ügyvédi szempontból — legsérelme-
sebb intézkedése a kötelező ügyvédi képviselőt eddigi 500.000 K-ás alsó határának merész ugrással 1.000.000 K-ra történt felemelése (2. §. 3. p.) és az az intézkedés, amely kimondja, hogy 1.500.000 K-át meg nem haladó értékű perek végrehajtásánál a közbenjáró ügyvéd részére közbenjárási díj meg nem állapítható. (5. §. 3.)

E rendelkezések részben újabb momentummal nehezítik az amugyis küzködő járásbirósági pervitelt, másrészt egyenesen ügyvédellenes tendenciájuk. Ha laikusokat bocsátunk a járásbirósági tárgyalóterembe, a tárgyalások még lassabban, még nehezkesebben bonyolíthatók le; köztudott dolog viszont, hogy a járásbirósági pereknek több mint 75 százaléka 10.000.000 koronán alul marad és hogy ezek a kis perek azok, amelyek az átlagos ügyvéd munkáját és keresetét képezik. Ezeknél a kis pereknél van az ügyvédnek legnagyobb reménye arra, hogy költségeit az ellenféltől behajthassa. A végrehajtásoknál pedig a helyzet amugy is az, hogy a kisebb szubsztratumu perekben a bírói kiküldött jóval többet kap, mint az egész eljárást irányító ügyvéd. Ha az illetékes körök itt sérelmet észleltek, azt eliminálhatták volna a végrehajtó költségének mérséklése által.

A rendelet sérelmes intézkedéseinek revidiálása érdekében akció indult meg.

Magyar-jugoszláv egyezmény. A Budapesti Közlöny 1925. június 11-iki 129. száma közli a magyar-jugoszláv egyezményt a trianoni szerződés értelmében kicserélendő iratanyagra. Az egyezmény a közigazgatási, posta, utügy, földadókataszter, vizrajzi és katonai iratok kicserélése után rendelkezéseket tartalmaz a bírósági iratok, telekkönyvek, tagolási ügyek és anyakönyvi ügyek iratai tekintetében.

Az 1925 : VIII. t.-c. (Pp. novella) tulnyomó részét a m. kir. igazságügyminiszter 25.700/1925. I. M. sz. rendeletével életbeléptette. Jelesül folyó évi június hó 1-ével életbeléptek a novella 1—20 (a bíróságok belső szervezete; eljárás az elsőfolyamodású bíróságok előtt; felelőssel; házassági vagy más személyállapotot tárgyzó perek; választott bíróság című fejezetek), 22—33 (tengerészeti ügyek: végrehajtási eljárási rendel-

kezesek; járásbíróság felügyelete és vezetése; összeférhetetlenség és együttalkalmazás; törvényszéki elnök helyettesítése; bíróság hatóságának kiterjesztése), 35—37 (ítélőbirák áthelyezése és kirendelése; illetékesség fegyelmi eljárásban, végrehajtó díja), 39—52., 54. és 56—60. §-ai. Hatályban maradnak a korábbi rendeletek közül különösen: 1. a végrehajtási árverést korlátozó rendelkezések megszüntetéséről szóló 5360/1924. M. E. sz. rendelet 1—3., 6. és 7. §-ai; 2. az eltartásra jogosult családtagok és a házasságon kívül született gyermekek fokozottabb magánjogi védelméről szóló 3982/1916. M. E. sz. rendelet; a háboruban eltűntek holtaknyilvánítására vonatkozó szabályok.

Az egyéb, a novellával kapcsolatos rendeletek ismertetésére még visszatérünk. *M.*

Hazai joggyakorlat.

Részvénytársaság elleni csődnyitás saját kérelemre. A Cst. 81. §-a szerint a csőd azonnal megnyitandó, ha valaki a csődnyitást maga kéri. A 247. §. utolsó bekezdése szerint — ha a fizetések megszüntetését az igazgatóságnak, vagy a felszámolóknak nem annyi tagja jelenti be, ahánynak aláírása a társasági cégjegyzéshez szükséges — a csőd a többi tagok meghallgatása nélkül csak akkor rendelhető el, ha a fizetések megszüntetése hitelt érdemlően igazoltatik. Králik kommentárja (522. o.) ezen törvényes rendelkezéseket akként értelmezi, hogy „részvénytársaságnál a csődnyitáshoz elegendő a cégjegyzéshez jogosított igazgatónak, esetleg igazgatónak kérvénye. A kérvényt a 244. §. szerint indokolni nem kell; a fizetések megszüntetését hitelt érdemlően igazolni nem kell és ha még tizenegy igazgató társa is volna, nem hallgatandók meg.“

Ámbár négy évtizednél hosszabb ideje van érvényben a csődtörvény, a gyakorlat ezzel a kérdéssel tudtunkkal nem foglalkozott. A budapesti kir. Itélőtáblának a 8. P. 5566/1925. számú ügyben hozott végzése ad ennek a kérdésnek aktualitást, — helyes-e az a törvénytárgyozat, melyet a fentiek szerint Králik állított fel. A szóbanforgó eset röviden a következő: X részvénytársaság részvényesei az ügykezeléssel nincsenek megelégedve s ezért a törvényszéktől rendkívüli közgyűlés egybehívását kéri, az igazgatóság elmozdításának és új igazgatóság választásának tárgyszerűsítéssel. A törvényszék a közgyűlést egybehívja, mire két igazgatóság tag — még nem törölt cégjegyzése alapján — a részvénytársaság ellen a csőd elrendelését kéri. A pestvidéki kir. törvényszék a csődöt elrendeli. A részvényesek felfolyamodása folytán a budapesti kir. Itélőtábla az elsőbíróság végzését feloldja s utasítja az elsőfokon eljáró kir. törvényszéket, hogy tárgyalás kitűzése s az összes érdekeltek meghallgatása után a csődnyitás kérdésében hozzon új határozatot. Indokolásában *mindenekelőtt megállapítja a kir. Itélőtábla, hogy a részvényeseket letevő részvényesek a részvénytársaság ellen elrendelt csőd kérdésében közvetlenül érdekeltek lévén a perorvoslat joge őket megilleti.* Ezután azt mondja az indoklás:

„A Cs. T. 247. §-a értelmében részvénytársaságok ellen, ha az igazgatóságnak annyi tagja kéri a csődöt, ahánynak aláírása a társasági